

Tillædet, dersom jeg vilde gaae ind paa hans Forslag til en Mellemvei, at udvægne Toldsatserne, men derimod ikke ophæve Toldgrændsen; men det vil aldrig kunne blive nødvendigt for mig at afgive en saadan Erklæring, naar jeg holder fast ved den Stilling, som Regjeringen har indtaget; thi det falder ganske af sig selv, at der ingen Anledning er for Regjeringen til atter at komme til Rigsdagen med denne Sag, naar den engang maatte være vedtaget af Rigsdagen paa den foreslaaede Maade, idet det da er lagt i Kongens Haand at bestemme Tidspunktet for Lovens Ikrafttræden. Meningen er netop, at Regjeringen, ved den Maade, hvorpaa Sagen er forelagt, ønsker at faae den fornødne Bemyndigelse til at kunne lade det hele Forhold træde i Udførelse saasnart som muligt. Til Rigsdagen vil man kun komme igjen med denne Sag, naar yderligere Forandringer i Tariffen skulde være nødvendige, enten forsaavidt angaaer de Sager, hvormed det foreliggende Lovforslag beskæftiger sig, eller forsaavidt andre Toldsatser angaaer; thi, for at jeg skal gjentage det, Rigsdagens Myndighed med Hensyn til denne Sag er aldeles ikke opgivet. Det er ganske vist, og det har jeg heller ikke lagt noget Dølgemaal paa, at Rigsdagens Stilling med Hensyn til Toldfagerne er en anden, end med Hensyn til andre Sager, men jeg maa bede erindret, at Stillingen allerede nu er en saadan, og ikke vil være en Følge alene af dette Forslag; den er allerede en saadan, thi den er det paa Grund af Forholdet til Slesvig, og det er en Selvfølge, at dette Forhold til Slesvig, hvilket man nu ønsker udvidet ogsaa til Holsteen, altid maa gjøre det vanskeligere for Rigsdagen at tage Initiativet i Henseende til Toldforandringer end i Henseende til nogen anden Sag, som udelukkende vedrører Kongeriget Danmark.

Den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 2den Valgkreds (M. Hage) har meest beskæftiget sig med hvad jeg er tilbøielig til at betragte som henhørende til Sagens Detail; jeg skulde derfor forsaavidt ikke have berørt hans Uttringer, naar der ikke blandt dem fandtes et Par Bilsfarelser, som jeg anseer det nødvendigt strax at berigtige. Den ærede Rigsdagsmand har saaledes fremhævet, at de Altonaer og Wands-

becker Toldbegunstigelses skulde være kaldte tillive igjen, og han har specielt udtalt Frygt for, at disse saaledes igjen tillibefaldte Toldbegunstigelses skulde benyttes til i Mellemtiden at oversvømme Landet med Sukker, idet dette indførtes mod en billigere Told end fremmed Sukker. Det er en fuldstændig Bilsfarelse; thi disse Altona'er og Wandsbecker Fabrikprivilegier ere aldeles ikke kaldte tillive i Forhold til Kongeriget og Slesvig, hvor de engang ere affastede, og de ere heller ikke kaldte tillive igjen i Holsteen, da de aldrig have været ophævede der under hele Oprøret; de ere uden al Betydning for Danmark og Slesvig, saalænge Eidergrændsen bestaaer, og i det Dieblit, Eidergrændsen ophæves, ere ogsaa disse Toldbegunstigelses affastede. Den samme ærede Rigsdagsmand har ved at imødegaae Forslaget anført Noget, som jeg skulde have sagt, men som jeg aldrig har sagt, nemlig at visse Fabrikker heri Landet havde nedarbejdet Rettighed til at beholde deres Toldbegunstigelses. Dette har jeg aldrig sagt, ligesaa lidt som det staaer i Motiverne, til hvilke jeg har tilladt mig at henføre; jeg har kun sagt, at det var fra Fortiden nedarbejdet Ulemper, at visse Fabrikker formedelst en anden Politik end den, der nu følges, være understøttede ved Toldbegunstigelses, og at man ikke paa eengang kunde komme tilbage derfra, eftersom man ikke paa eengang kan bryde med hele sin Fortid. Det er derimod aldrig faldet mig ind i denne Retning at tale om nedarbejdede Rettigheder eller Privilegier. Hvad forøvrigt angaaer den ærede Rigsdagsmands Anskuelses om Toldsystemet ialmindelighed, da vil det af hans Foredrag i det Hele taget fremgaae, at han er en absolut Frihandelselsker. Jeg har imidlertid en saa stor Hviagtelse for hans Indsigter og hans Kundskaber, at jeg holder mig overbevist om, at han ved Siden deraf vil anvende disse Anskuelses med en stor Bestændighed (Hør!), og Andet forlanges der ikke fra Regjeringens Side i denne Sag.

M. Hage: Maa det være mig tilladt at gjøre en ganske kort Bemærkning.

Formanden: Naaget den ærede Rigsdagsmand allerede har havt Ordet to Gange, tør